

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 12.3.2015

Číslo: Ročník 25 (2015), Číslo 1

Sekce: Naše téma

Název článku: „Knihovna je služba“

Autor: Andrea Součková

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20150110>

„Knihovna je služba“

Andrea Součková

V posledním čísle loňského roku jste na zadní straně obálky časopisu mohli nalézt motto a logo krajské knihovnické kampaně pro rok 2015, zaměřené na služby knihoven. Knihovníci, kteří 25. listopadu 2014 navštívili Studijní a vědeckou knihovnu v Hradci Králové, však plakát neviděli poprvé. V rámci druhého ročníku Královéhradecké knihovnické konference totiž byla vyhlášena roční kampaň, věnovaná službám knihoven. Ti z vás, kteří se však listopadové akce nemohli (nebo nechtěli) účastnit, se nyní mají možnost dozvědět také více. Zejména pro vás jsou totiž určeny následující řádky, které se zabývají letošní kampaní. Účastníci konference ale také nemusí zoufat; přestože je článek převážně rekapitulací již řečeného, i oni zde naleznou pár nových zajímavých informací. Předtím než se dostaneme k letošní kampani, bych se ráda vrátila do minulosti a připomněla, proč se vlastně krajská knihovnická kampaň vyhláší a jaký cíl sleduje.

V roce 2013 byla zpracována Koncepce rozvoje veřejných knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2014-2018 s výhledem do roku 2020. Ve svém pořadí se jednalo již o třetí koncepci rozvoje a spolupráce knihoven v kraji. Jak dokládá článek od B. Blažkové,[1] již od počátku se k ní přistupovalo jinak. Na jejím vytvoření se podílela pracovní skupina složená ze zástupců krajské knihovny, pověřených a specializovaných knihoven a nově byly ke spolupráci přizvány některé vybrané městské knihovny. Později se toto rozhodnutí ukázalo jako velmi dobré řešení, protože do koncepce vneslo nový úhel pohledu. Nejednalo se však o jedinou změnu, kterou koncepce oproti předchozím verzím zaznamenala. Novinkou byla také kampaň knihoven Královéhradeckého kraje, která je v koncepci formulována takto: „Knihovny se každý rok zaměří na jednu oblast knihovnické činnosti s cílem informovat co nejširší veřejnost o možnostech knihoven v dané oblasti.“[2] A tak, jak víte, v roce předcházejícím byly propagovány regionální informační zdroje a fondy, v roce 2015 se zaměříme na služby knihoven atd. Jedním z prostředků, který napomáhá zviditelnění kampaně, a tedy i přispívá k propagaci záměrů koncepce, je Královéhradecká knihovnická konference. (O této akci zpravodaj průběžně informuje. Čtenáři se již v jarním čísle loňského roku mohli dočíst o prvním ročníku konference.[3] O programu druhého ročníku pojednává v tomto čísle článek od E. Semrádové nazvaný Královéhradecká knihovnická konference podruhé.)

Nezabíráme ale příliš do minulosti a řekněme si, co nás čeká v letošním roce. Pro knihovny Královéhradeckého kraje byla na rok 2015 vyhlášena kampaň zaměřená na služby knihoven - přesněji na téma Služby knihoven kraje a rovný přístup obyvatel k těmto službám. Přestože knihovny poskytují širokou škálu služeb, ať už těch tradičních, či méně obvyklých, skutečností zůstává, že jsou stále málo „vidět“. Přitom přínosy plynoucí z efektivnější a širší propagace služeb jsou nesporné: od získání nových čtenářů či vyššího počtu výpůjček až po akceptování našich požadavků zřizovatelem. V ideálním případě se nám dokonce podaří oslovit větší část veřejnosti než dosud. A nemusí to ani být tak drahé. Pro propagaci lze využít nejrůznějších prostředků.

Nepoužívejte jen tradiční formy zveřejňování informací, jako je např. výlep plakátů na zeď, ale dejte o sobě vědět na internetu, který kromě toho, že vykazuje nesporné ekonomické výhody, dokáže oslovit širší masu zájemců bez ohledu na geografická omezení. Další možností, jak na sebe upozornit a dostat se do širšího povědomí lidí, je také uspořádání nějaké neobvyklé akce ve veřejném prostoru. Námětů a forem by se jistě našlo více, ale toto raději přenechám osobám povolanejším.

Velmi zjednodušeně řečeno, základ činnosti každé knihovny spočívá v poskytování služeb. Knihovny nabízejí široké spektrum veřejných knihovnických a informačních služeb, ale málokdy je na první pohled zřejmé, jaké výhody čtenář registrací získá. Knihovníci obvykle trpí nemocí z povolání vypisovat všechny informace sáhodlouze, dopodrobna. Po čem touží uživatel, je stručnost, jednoduchost a výstižnost. A proto byla kampaň pro letošní rok opět označena logem a mottem, které zní: „Knihovna je služba“. Účinné zviditelnění kampaně však předpokládá co nejširší zapojení knihoven při využívání jednotného označení. Proto doporučujeme navštívit webovou stránku

krajské knihovny, kde v rámci oddílu Pro knihovny (další cesta: Aktuální zprávy -> Propagace služeb knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2015) naleznete ke stažení logo kampaně a šablonu plakátu doprovodných akcí: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Aktualni-zpravy/Clanky/Propagace-sluzeb-knihoven-Kralovehradeckeho-kraje.aspx>.

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové se také rozhodla zapojit do kampaně pro rok 2015. Propagace spočívá především ve zveřejňování informací o službách poskytovaných krajskou knihovnou. Nabídka služeb je ale velmi široká, proto se knihovna každý měsíc vždy zaměří na určité téma (prezenční a absenční výpůjčky, bibliobox a selfcheck, rešerše atd.) s cílem ho co nejvíce přiblížit veřejnosti. K tomuto účelu využívá nejrůznější komunikační prostředky. Do 1. nadzemního podlaží (NP) je umístěn informační panel, který se v pravidelných měsíčních intervalech obměňuje. Kolegyně ve 3. NP rozdávají čtenářům při výpůjčkách letáky se stručnými, výstižnými a přehlednými informacemi o tom, jak efektivně využívat nejrůznější služby poskytované knihovnou. Návštěvníci knihovny mohou být o službách informováni také prostřednictvím obrazovek umístěných v jednotlivých podlažích. Nesmíme opomenout ani občasník X, časopis, který vydává SVK HK v tištěné i elektronické podobě. V papírové podobě je distribuován v budově knihovny, v elektronické verzi si ho zájemci mohou stáhnout na internetu. V elektronickém prostředí jsou uživatelům informace o službách zasílány prostřednictvím e-mailu, ale lze je také nalézt na webu knihovny či na jejím facebookovém profilu. Novinkou letošní kampaně je umístění QR kódů na propagační materiály. Po načtení kódu chytrým telefonem či tabletem se uživatel dostane přímo na požadovanou webovou stránku s podrobnými informacemi o dané službě. (Všechny zmíněné propagační materiály jsou samozřejmě označeny logem kampaně.) Bylo zde již řečeno, jak se krajská knihovna chystá propagovat služby směrem ke svým uživatelům a veřejnosti, co ale knihovníci?

Knihovny v Královéhradeckém kraji budou o roční kampani informovány nejen v rámci pravidelných porad a nejrůznějších akcí, ale především prostřednictvím zpravodaje U nás. Službám knihoven bude věnována systematická pozornost v rubrice Naše téma, ale okrajově se může téma objevit také v některé další části časopisu. Stejně jako v předchozím roce dodržíme u článků zaměřených na kampaň označení logem. Vzhledem k širokým možnostem, které služby knihoven nabízejí, jsme se v rámci redakční rady rozhodli zaměřit každé číslo na konkrétní téma. V prvním čísle jste tedy mohli nalézt úvodní článek věnovaný kampani vyhlášené pro královéhradecké knihovny na rok 2015 a také článek o dnes již standardní službě krajských knihoven - digitalizaci. V čísle nadcházejícím se budeme zabývat službami nadstandardními. Na podzim se zpravodaj zaměří na velmi aktuální a zajímavé téma – služby pro znevýhodněné. A v zimním čísle se podíváme trochu blíže na to, jak jsou vlastně se službami poskytovanými knihovnami ne/spokojeni jejich uživatelé. Myslím, že je tedy rozhodně nač se těšit.

Kontakt na autorku: andrea.souckova@svkhk.cz

Web knihovny: <http://www.svkhk.cz/>

[1] BLAŽKOVÁ, Božena. Jak připravujeme krajskou koncepci. *U nás: Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje* [online]. 2013, roč. 23, č. 3, s. 23. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20130316>

[2] Koncepce rozvoje veřejných knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2014-2018 s výhledem do roku 2020. *U nás: Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje* [online]. 2014, roč. 24, č. 1, s. 19 [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: [http://www.svkhk.cz/getattachment/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanky/Volna-priloha-zpravodaje--Koncepce-rozvoje-verejny/Rocnik-24-\(2014\)-Cislo-1-Volna-priloha.pdf.aspx](http://www.svkhk.cz/getattachment/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanky/Volna-priloha-zpravodaje--Koncepce-rozvoje-verejny/Rocnik-24-(2014)-Cislo-1-Volna-priloha.pdf.aspx)

[3] LONSKÁ, Pavlína a Božena BLAŽKOVÁ. Zhodnocení roadshow Quo vadis, knihovno? *U nás: Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje* [online]. 2014, roč. 24, č. 1, s. 25-26 [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20140119>